

HỘI ÁI-HỮU BIÊN-HOÀ

Website: <https://www.bienhoatx.com>

Email liên lạc: datlam1951@yahoo.com

Hội Ái-Hữu Biên-Hoà hân hạnh giới thiệu đến quý vị bài: **Địa Chất Tỉnh Biên-Hoà, Khái Niệm Tổng Quát** được đồng hương **Huỳnh H. Hiền** sưu tầm gửi về đóng góp trên diễn đàn Hội. Hội chân thành cảm tạ tác giả. Kính mời. **Trân trọng.**

ĐỊA CHẤT TỈNH BIÊN-HOÀ, KHÁI NIỆM TỔNG QUÁT

Kết cấu địa chất của tỉnh Biên-Hoà gần giống như kết cấu địa chất của Thủ-Đức và Bà-Rịa.

Nhưng tàn tích của núi lửa ở Biên-Hoà thậm chí còn nhiều hơn ở hai tỉnh Thủ-Đức và Bà-Rịa. Núi Chứa-Chan và Châu-Thới, về cơ bản cùng nằm trên một trục, trên thực tế là các miệng núi lửa

có thành phần đá mang lại nhiều điểm tương đồng và thuộc cùng một loạt các vùng đất cao, lân cận so với các vùng trũng tương ứng của lưu vực Lagna và “ hồ ” Biên-Hoà (khu vực hồ ngày xưa có Cồn Gáo và rộng lớn qua khỏi Cầu Gành).

Bộ xương của các tầng nếp địa chất khác nhau hầu như chỉ được hình thành từ đá phun trào (nham thạch) kết tinh (đá granit, porphyr, bazan). Sự phân huỷ của các chất sau đã tạo ra, trong các vùng lồm, một loại đất đỏ, đá ong, một loại đất sét chứa sắt, chặt như ở vùng đồng bào "Mơ" về phía Đông, nói chung là nhẹ, xốp, và tạo thành khối kết khác mà sau này mà người An-Nam đã gọi là là “đá ong” (Da-ong), vì cấu trúc của nó, mà chúng ta về sau quen gọi là “đá Biên-Hoà”.

Đá ong, ít chất nitơ (nitro) và không được cung cấp đủ axit photphoric (phosphoric acid), là một loại đất bạc màu; nhưng được cung cấp đầy đủ các nguyên tố này cũng như kali và vôi, loại đất này có giá trị nông nghiệp lớn.

Được cấu tạo như vậy, nó tạo thành phần đất phía Đông của tỉnh Biên-Hoà, trên một nơi trải dài được gọi là "vùng đất đỏ" với chiều rộng trung bình từ 40 đến 60 km, bắt nguồn từ bờ biển Bà-Rịa và kéo dài về phía Bắc tới Campuchia. Đặc điểm của vùng đất này, thường chứa nhiều chất hữu cơ, cùng với sự hiện diện của nước trong lòng đất, khiến nó trở thành một vùng đất rất mát mẻ vào mùa khô và do đó rất thuận lợi cho các loại cây bụi rừng; đây là miền thích hợp thổ nhưỡng của cây cao-su.

Đất đỏ này được làm phẳng với bề mặt của đất, trộn lẫn với bùn. Đôi khi nó ẩn mình dưới một lớp cát gần như nguyên chất, hoặc đất sét đỏ hoặc trắng. Đôi khi cũng vậy, ở vùng đồi núi giáp với

khu người An-Nam, nó xen kẽ với đất đen, cũng rất khô và có rừng rậm bao phủ tương tự. Cũng như ở phía Tây của tỉnh, nhiều nơi các bông hoa granit hoặc sa thạch vẫn xuyên thủng và gieo vào đó những khối thất thường, trơ trọi, nhưng bao giờ cũng ở mức độ ít (vùng Phong-Lộc, Thái-Nương). Lưu ý, nhiều mỏ cao lanh rất tinh khiết, đặc biệt là ở vùng Cay-gao và Ben-nom.

Huỳnh Hữu Hiền

Theo La Cochinchine Orientale. Monographie de la Province de Bienhoa , par M. Robert,...1924.